ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΚΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΙΚΑΓΟΝ

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΠΕΡΙΖΗΤΗΤΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΗΝΩΜΕΝΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Χειροτεχνία: Μία πραγματική νέα πηγὴ πλούτου

ΑΘΗΝΑΙ. (Ἰδ. ὑπηρ.). Αἱ πληροφορίαι τὰς ὁποίας τὸ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον τῶν Ἀθηνῶν ἀνεκοίνωσε σχετικῶς μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῆς συμμετοχῆς τῆς Ἑλληνικῆς βιοτεχνίας εἰς τὴν ἐπιτυχίαν διεθνῆ ἔκθεσιν τοῦ Σικάγου, πρέπει νὰ προκαλέσουν ἀξιόλογον τὴν προσοχήν. Διότι, ὡς ἀναφέρεται, τὸ ἀμερικανικὸν κοινὸν ἐπεδείξεν ἐνδιαφέρον, ὡς καὶ ἐμπορικοὶ οἶκοι διὰ τὰ ἑλληνικὰ προϊόντα. Τονίζεται, μάλιστα, ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ὑπερέβη πᾶσαν προσδοκίαν καὶ ὅτι τὰ ἐκτεθέντα ἀντικείμενα διετέθησαν ὅλα σχεδόν. Ἐκ τῶν ἐγγραστικῶν κοινὸν ἐπέδειξε ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τὸ μετάλλινον, τὰ ψευδοκοσμήματα, τὰ κεραμεικῆς, τὰ ὑφαντά, κοῦκλα κλπ.

Ὅλα αὐτὰ εἶναι σημαντικὰ καὶ πρέπει νὰ μελετηθοῦν ἀπὸ κάθε βιοτέχνην καὶ ἀπὸ ὅσους ἀσχολοῦνται καὶ μὲ βιοτεχνίαν. Τὰ προϊόντα αὐτὰ ποὺ πολλάκις κινοῦν τὸν θαυμασμὸν τῶν ἐπισκεπτῶν καὶ τὰ ὁποῖα προκαλοῦν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον εἰς τὰς διεθνεῖς ἐκθέσεις, θὰ εἶναι πηγὴ πλούτου διὰ τὸν τόπον, ἂν κατορθώσωμεν νὰ τὰ πολλαπλασιάσωμεν, νὰ τὰ βελτιώσωμεν ἀκόμη περισσότερον καὶ νὰ τὰ καταστήσωμεν οἰκονομικῶς πρόσιτώτερα. Καὶ τοῦτο πρέπει νὰ γίνῃ τώρα, μετὰ τὴν σύνδεσίν μας μὲ τὴν Κοινὴν Ἀγοράν, ὅτε θὰ κυκλοφοροῦν μέσα εἰς ἕνα χῶρον 170 ἑκατ. ἀνθρώπων καὶ, πέραν, ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχουν δυνατότητες, εἰς ἄλλα Κράτη, ὅπως εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Ὡς ἀνεφοίνωσεν ἄλλωστε, τὸ Βιοτεχνικὸν Ἐπιμελητήριον Ἀθηνῶν πολλοὶ ἐμπορικοὶ οἶκοι τῶν Η.Π.Α. ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μὲ πολλοὺς Ἕλληνες βιοτέχνας διὰ νὰ ὀργανώσουν συστηματικώτερον καὶ συνεχῆ τὴν τροφοδότησίν των μὲ προϊόντα τῆς ἑλληνικῆς βιοτεχνίας, ἀνταποκρινόμενα πρὸς τὰς ἀξιώσεις καὶ προτιμήσεις τῆς ἀμερικανικῆς καταναλώσεως.

Δημιουργοῦνται, λοιπόν, ὅλαι αἱ καλαὶ προϋποθέσεις διὰ μίαν ἔντασιν τῆς ἐργασίας εἰς τοὺς τομεῖς τῆς βιοτεχνίας καὶ τῆς χειροτεχνίας. Καὶ τοῦτο ἐνδιαφέρει μέγα πλῆθος βιοτεχνῶν καὶ ἄλλων ἀσχολουμένων εἰς τὴν χειροτεχνίαν. Ὁλόκληροι περιοχαὶ τῆς ὑπαίθρου ὡς καὶ τῆς νησιωτικῆς Ἑλλάδος, θὰ ἦτο δυνατὸν ν' αὐξήσουν τὸ εἰσόδημά των, διὰ τῆς συστηματικωτέρας ἐργασίας πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς βιοτεχνίας καὶ χειροτεχνίας. Ἡ Κυβέρνησις δὲν παραλείπει καὶ εἰς τὸν τομέα αὐτὸν νὰ ἐπιδείξῃ τὸ ἐνδιαφέρον της. Ἐνισχύει καὶ βοηθεῖ. Εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς συνδέσεως μὲ τὴν Κοινὴν Ἀγοράν, ὑπάρχουν ὅροι εὐνοοῦντες τὴν βιοτεχνίαν μας.

Ἡ ἐπιτυχία ἡ ὁποία ἔστεψε τὰ βιοτεχνικά μας προϊόντα εἰς τὴν διεθνῆ ἔκθεσιν τοῦ Σικάγου, ἐπιτυχία ποὺ δὲν εἶναι ἡ πρώτη διότι ἔχουν προηγηθῆ πολλαὶ ἄλλαι, ἐπιβάλλεται νὰ τονώσῃ τὸν ζῆλον τῶν βιοτεχνῶν καὶ τῶν χειροτεχνῶν, ὥστε καὶ ἡ παραγωγή ν, αὐξηθῇ καὶ τὰ προϊόντα νὰ βελτιωθοῦν ἀκόμη περισσότερον. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς τιμάς, ἐξυπονοεῖται ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ἀνταγωνιστικαί. Τότε νέα πηγὴ πλούτου θὰ δημιουργηθῇ διὰ τὸν τόπον.

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΠΕΡΙΕΡΓΟΙ ΑΙ ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ ΔΟΞΑΣΙΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ

Τοῦ κ. Τάκη Δ. Γιαννακοπούλου

Οἱ ἀνθρωποφάγοι τῆς Κεντρικῆς Αὐστραλίας πιστεύουν ὅτι ὁ Θεὸς αὐτῶν εἶναι ἕνας ἀνθρωποφάγος καὶ ὅτι κατοικεῖ εἰς ἕνα ἱερὸ βουνό καί, ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖναν τὸν ἄνθρωπον ὅστις θέλει πατήσει μὲ τοὺς πόδας του καὶ βεβηλώσει τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔδαφος. Ἡ τιμωρία εἶναι ἄμεσος: Ὁ θάνατος. Οἱ ἀνθρωποφάγοι αὐτοὶ πιστεύουν ὅτι μετὰ θάνατον ἡ ψυχή των πηγαίνει εἰς μίαν ἐκτενῆ πεδιάδα ὅπου ὑπάρχουν πολλοὶ λευκοὶ γυμνοί τοὺς ὁποίους οἱ ἀνθρωποφάγοι θὰ τοὺς συλλαμβάνουν μὲ μεγάλην εὐκολίαν καὶ θὰ τοὺς τρώγουν. Καὶ αὐτὸ ταιριάζει μὲ τὸ ρητὸν ποὺ λέγει «Ὁ πεινασμένος καρβέλια ὀνειρεύεται».

Ἀλλὰ καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ὁ εὐφυέστερος λαὸς τῆς ἐποχῆς των, ἐπίστευον σὰν τοὺς ἀνθρωποφάγους ὅτι ὁ Θεὸς των ἢ μᾶλλον εἰπεῖν οἱ θεοί των κατοικοῦσαν εἰς ἕνα ἱερὸ βουνό τὸ ὄρος Ὄλυμπος καὶ ἔτρωγον καὶ εὐωχοῦντο μὲ τὰ καλλίτερα ἐδέσματα καὶ καρυκεύματα καὶ ἐμεθύσκοντο μὲ οἰνοπνευματῶδες ποτὸν τὸ νέκταρ καὶ ὠργίαζον μὲ τὰς θεὰς ὡσὰν τὴν Ἀφροδίτη. Ἐπίσης ἐπίστευον, ὅτι ὅταν ἀσθενοῦσαν οἱ θεοί εἶχον τὸν καλλίτερον ἰατρὸν τὸν Παιῶνα ὅστις ἐθεράπευε τὰς ἀσθενείας των.

Καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες οἵτινες ἔδωσαν τὰ φῶτα καὶ τὰς τέχνας εἰς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα τῶν μεγάλων σοφῶν τῆς Ἑλλάδος θὰ ἐπλήρουν ὁλόκληρους σελίδας μεγάλης ἐφημερίδος ἐπίστευον καὶ αὐτοί, σὰν τοὺς ἀνθρωποφάγους ὅτι οἱ θεοί των κατοικοῦσαν εἰς τὸ ὄρος Ὄλυμπος. Καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καθὼς καὶ αἱ ἱέρειαι διότι εἶχον καὶ γυναῖκας ἱερεῖς, περιφέροντο μεταξὺ τοῦ λαοῦ μὲ ἕνα ἀγέρωχον ὕφος δεικνύοντες ὅτι ἦσαν ἀντιπρόσωποι τῶν Θεῶν αὐτῶν προκαλοῦντες οὕτω τὸ σέβας καὶ τὸν θαυμασμὸν τοῦ λαοῦ. Εἶχον δὲ ἀνεγείρει ἄγαλμα τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλεφαντόδοντος καὶ προσήρχοντο εἰς αὐτὸ καὶ ἐδέοντο καὶ ἐζήτοῦσαν θεραπείαν ἀπὸ τὴν ἀνύπαρκτον Ἀθηνᾶν. Καὶ αὐτὸς ὁ Σωκράτης ὁ πατὴρ τῶν σοφῶν ὁ ὑποπτευθεὶς τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς ἀγνώστου Θεοῦ εἰς τὴν πραγματικότητα ἐπίστευε καὶ τοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου, καὶ εἰς τὴν ἀπολογίαν του ἐνώπιον τοῦ Δικαστοῦ Κριτία κάθε τόσον ὤμνυε τὴν χεῖρα καὶ ἔλεγε «Μὰ τὸν Δία».

Ὅλα αὐτὰ μᾶς λέγουσιν ὅτι τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα κάμνει θαυμαστὰ θείας ῥίζας εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ὅσον καὶ πεπλανημένον ἂν εἶναι καθότι ὅτι μάθει ὁ ἄνθρωπος ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἐκεῖνο πιστεύει καὶ ὡς ἡ παροιμία ποὺ λέγει «ὁποιος μικρομαθεῖ δὲν γεροντᾶφινεῖ».

Ὑπάρχουν σήμερον λαοὶ εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ δὴ ἀριθμοὶ εἰς πολλὰ ἑκατομμύρια οἵτινες πιστεύουν ὅτι ὁ Θεός των εἶναι ἕνας μεγαλόσωμος ἄνθρωπος ὅστις ἔχει ἓξ χεῖρας καὶ ὀνομάζεται Βούδας καὶ τοῦ ὁποίου ἔχουν ἀναγείρει ἄγαλμα σὰν τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλεφαντόδοντος τὸ δὲ σῶμα του εἶναι κεντιμένο μὲ ἀδάμαντας καὶ πολυτίμους λίθους. Εἰς τοὺς δύο ὀφθαλμοὺς του ἔχουν τοποθετηθῆ δύο μεγάλοι ἀδάμαντες οἱ μεγαλύτεροι τοῦ κοσμου καὶ ἐκ μιᾶς ὀπῆς ἐκ τοῦ ἐναντι τοίχου ἐξέρχεται μία δέσμη φωτὸς ἡ ὁποία κτυπᾷ τὸν Βούδδαν εἰς τὸ μέτωπον ὅπου εἶναι οἱ μεγάλοι ἀδάμαντες καὶ παράγει μίαν ἀντανάκλασιν εἰς τοὺς δύο ἀδάμαντας ὡσὰν νὰ εἶναι ζωντανὸς καὶ προέρχονται διάφοροι προσκυνηταὶ καὶ πίπτουσι ὕπτιοι κατὰ γῆς ἵνα προσκυνήσουν καὶ ζητήσουν ἔλεος καὶ θεραπείαν ἀπὸ τὸν Βούδδα. Ὅταν βλέψωσι πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ καταλαμβάνονται ἀπὸ ἕνα τρόμο καὶ μίαν κατάνυξιν βλέποντες αὐτὸν σὰν ζωντανόν. Οἱ δὲ ἱερεῖς τοῦ ναοῦ τοῦ Βούδδα κρυπτόμενοι ὀπισθεν τῶν κιόνων φυλάτουσιν νυχθημερὸν τὸν Βούδδα, ἵνα μὴ τοῦ κλέψουν τοὺς δύο ἀδάμαντας ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς καθ' ὅτι ἐγένοντο ἀπόπειραι ὅπως κλαποῦν οἱ δύο μεγάλοι αὐτοὶ ἀδάμαντες. Οἱ δὲ ἱερεῖς τοῦ Βούδδα ἀφαιροῦσιν ὅλα τὰ τιμαλφῆ ἀντικείμενα καθὼς καὶ τὸ ἄφθονον χρῆμα τὸ ὁποῖον τοῦ προσφέρουν οἱ προσκυνηταὶ καὶ τοῦτο διὰ τὰς προσωπικὰς ἀνάγκας τοῦ θεοῦ Βούδδα. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι λαοὶ οἵτινες πιστεύουν τὸν θεὸν κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀντίληψιν.

Εἰς τὸ σύμπλεγμα τῶν νήσων Φίτζι Ἀτλαντς τῆς Ὠκεανίας οἱ ἡμιάγριοι ἰθαγενεῖς πιστεύουν εἰς ἕνα ἱερὸν δένδρον τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ἰδέαν τῶν γερόντων προπατόρων των δημιούργησε τὰ πάντα, ὁρατὰ καὶ ἀόρατα. Ἐπίσης εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας ὑπάρχουν πολλοὶ ἄνθρωποι οἵτινες πιστεύουν εἰς τὸν ἱερὸν ποταμὸν Γάγγην, τὸν ποταμὸν τὸν ὁποῖον ἐλούσθη ὁ Μ. Ἀλέξανδρος. Καὶ ἐν ᾧ γνωρίζουσι ὅτι ὁ ποταμὸς αὐτὸς βρύθει ἀπὸ κροκοδείλους καὶ καρχαρίας εἰσέρχονται οἰκειοθελῶς εἰς τὸν ποταμὸν μέχρι τοῦ λαιμοῦ θέλοντες νὰ κατασπαραχθῶσιν ἀπὸ τὰ θαλάσσια αὐτὰ κοῖτη διὰ νὰ ἀποκτήσουν τὴν αἰώνιον ἀνάπαυσιν εἰς ἕναν χλοερὸν παράδεισον.

Ἀλλὰ θὰ ἐπανέλθωμεν

ΤΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Στὸ περιθώριο τῆς Δευτέρας

"ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΟΣ"

(Ἀρχαῖον ΩΔΕΙΟΝ ΠΑΤΡΩΝ)

ΤΟΥ κ. ΤΙΜΩΝΑ ΣΤΡΟΥΘΙΑ

«Ἡ τραγικὴ τέχνη κρατάει τὶς ψυχὲς σ' ἀναταραχή» ἔγραφε ὁ Ρομπὲρ Κέμπ. Ἀνώφελο κι' ἄχαρο μαζὶ ταξίδι ἡ στήλη αὐτὴ σήμερα θὰ ἐπιχειρήση. Δὲ θὰ παραστήση ὅμως τὸ «μηρυκαστικὸ» στὲν ἴδιο της ἑαυτό, μιλώντας γιὰ ἀξιοσυντριβὴ τοῦ τραγικοῦ ἀνθρώπου» ἢ «γέννηση τῆς τραγωδίας» ἢ τέλος γιὰ «γέννηση τῆς τραγωδίας» ἢ τέλος γιὰ «ἀνεπάληπτο ἑλληνικὸ θάμα» κτλ.

Καὶ ἄλλοτε μὲ τὶς σκηνοθετικὲς γραμμὲς τῆς ἑλληνικῆς τραγωδίας καταπιάστηκε «Νεολόγος Πατρῶν» 16 Σεπτεμβρίου 1961: «Ὁ Εὐριπίδης καὶ ἡ διάλυσις τοῦ χοροῦ τῆς Ἀττικῆς Τραγωδίας». «Ἐθνικὸς Κήρυξ» Πατρῶν 9 Ἰουλίου 1962 Θυμελικὸς Θίασος. Ἔτσι ἄλλο περιθώριο δὲ μένει. Σκληρά, οἱ δρόμοι μας στένεψαν, καὶ κλείστηκαν. Μοναχικό, μονοπάτι, μένει. Κι' ἐκεῖνο ἀδιάφαρο: Πῶς νά... δικαιολογήσου με τὴ σκηνοθεσία τοῦ κ. Κωστῆ Λειβαδέα. Ἀχάριστη κι' ὀδυνηρὴ ἡ ὁδοιπορία Πέρυσι ὁ Ἱππόλυτος. ἐκτελέστηκε. Ἐφέτος στὶς 31 Αὐγούστου 1 καὶ 2 Σεπτεμβρίου ὁ.. Οἰδίπους Τύραννος τοῦ Σοφοκλῆ. Βαρὺς ὁ λόγος: Ἕνα κρεβδάτι τοῦ Προκρούστη ἡ σκηνοθεσία τού τη. Βόσκει, βαριὰ μέσα της ἀρρώστεια; Ἡ ἀνερμάτιστη ἀποκοπὴ ἀπὸ τὴν παράδοση; Ἐδῶ, ὁ λόγος δὲν ἔρχεται γιὰ τὴν ὑποδειγματικὴ ἀναβίωση τῆς ἑλληνικῆς τραγωδίας ποὺ κάνει ὁ Θυμελικὸς Θίασος τοῦ κ. Λ. Καρζῆ. Τολμῶ τὸ μεγάλο λόγο: Ἡ μοναδικὴ σκηνοθεσία στὸν τόπο μας. Μιὰ ἔκσταση καὶ μέθεξη ἐκείνη. Μιὰ βάρβαρη λαιηλασία τούτη. Δυὸ κόσμοι, κι' ἕνα χάσμα. Ἐκεῖ τὸ κλίμα τὸ θαλπερό. Ἐδῶ, ἕνας σνομπισμὸς ἀκατανόητος κι' ἀπροσδέχτος. Γι' αὐτὸ παντοῦ καὶ πάντα τὴ φωνὴ τοῦ Φώτου Πελίτη ἀνοιχτήκαμε: Ἡ ὁμερφιὰ τὸ ἰδιαίτερο χρῶμα, ἡ ἀτμόσφαιρα ποὺ ἀναδίδεται ἀπὸ κάθε παλαιὸ μνημεῖο, ἡ ἱστορία κι' ὁ θρῦλος, δὲν μᾶς συγκινοῦν... Γιὰ τοῦτο, ἐφόσον παραδέχνουμε ἀνερμάτιστοι σ' ἕνα πέλαγος ἀβεβαιότητος, ὅπου μᾶς χτυποῦν ὅλοι οἱ ἄνεμοι τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀνατολῆς, στοιχειώδες χρέος μας χάριν τῆς ἰδίας μας τῆς σωτηρίας, εἶναι νὰ μὴν κα ταστρέφουμε τὶς πυξίδες μας.

Κι' οἱ πυξίδες μας ἀνελέητα καταστρέφονται. Καὶ τὸ κοινὸ τρέφεται μὲ σκύβαλα κι' ἐξαμβλώματα. Καὶ καλεῖται νὰ θαυμάσῃ!.. Μήπως εἶναι σημάδια καιρῶν παρακμῆς; Μήπως εἶναι ὁ μοντέρνος Σοφοκλῆς προσαρμοσμένος κι' αὐτὸς ὁ δυστυχισμένος, στὰ μέτρα μιᾶς σύγχρονης ἐλίτ γιὰ νὰ τὸν... ἀνεχθῆ. Ἀκρωτηριασμένος καὶ δαρμένος τραυματισμένος... Μήπως εἶναι στὸ ἴδιο κεφάλαιο μὲ τὰ κλασσικὰ εἰκονογραφημένα ἐν ὀνόματι τοῦ σύγχρονου κοινοῦ; Ποιὸς ξέρει; Νὰ ἔκαμε μικρότερο ἢ μεγαλύτερο ἔργο ὁ Μοροζίνης ποὺ μισογκρέμισε τὸν Παρθενώνα: Ἡ σύγκριση δέβαια νὰ σταθῆ δὲ μπορεῖ. Γιατὶ ὁ Σοφοκλῆς δὲ γκρεμίζεται μὲ μπόμπες, γιὰ νὰ κάμουν τὴν ἀναστήλωση ἔργου οἱ νεώτεροι.

Στέκει ψηλά, πολὺ ψηλά, ἀγέραστος, ἀνάμεσα σὲ τόπους, λαούς, κι' ἐποχές. Ἀκόμα: γελοῖο θὰ ἦταν νὰ τὸν φέρῃς ὅπως ὅπως καὶ νὰ τὸν μασκαρέψῃς.

Τραγελαφικὰ κι' ἀπαράδεχτα στῆς Τέχνης τῆς μεγάλης τὸ χῶρο τὸν ἱερὸ καὶ τὸν ἀπασαβίαστο. Ὀγκόλιθος στὴ σύλληψη ἡ ἑλληνικὴ τραγωδία, κι' ὄχι διὰ πόμπευση κι' ἐκζήτηση. Βρυχᾶται —λέει ὁ Φ. Πολίτης— σὰ λιόντας περήφανος. Ἂν στοὺς ἀρυχηθμοὺς φοβᾶσαι καὶ δὲν ἀντέχεις βούλωσε τ' αὐτιά σου καὶ φύγε. Ἔτσι καὶ τὴν ὑπόληψή σου γλυτώνεις. Στὰ αἰώνια καὶ τὰ ὑψηλὰ δὲν ὑπάρχουν οὔτε θὰ ὑπάρξουν συμβιβασμοί. Γιατί, ἐσὺ θὰ κάμῃς προσαρμογή. Ἂν τὸ ὀνειρικὸ φῶς σὲ τυφλώνει, νὰ ἔχῃς συνέπεια μὲ τὸν ἑαυτό σου. Νὰ μὴ γελᾶνε οἱ ἄλλοι.

Τὰ καμώματα καὶ τὰ κόλπα ὅλα τοῦτα ἀνώφελα εἶναι στὸ Ἱερὸ τῆς Τέχνης. Μὰ καιρὸς νὰ θυμηθοῦμε τὴ γνωστὴ ἐλεγεία τοῦ Μπερσού: Ποιὸς θὰ μὲ λευτερώση ἀπὸ τοὺς "Ἕλληνες καὶ τοὺς Ρωμαίους; Κωμικὴ εἰκόνα νοοτροπίας μιᾶς ἐποχῆς.

Συμπεραίνουμε λοιπόν, —γράφει ὁ Μπρυνετιὲρ — ὅτι ὁ κόσμος δὲν ἐγνώρισε σ' ὁλόκληρη τὴν ἱστορία τῆς λογοτεχνίας, παρὰ δυὸ μορφὲς τραγωδίας: τὴν ἑλληνικὴ καὶ τὴ γαλλική. Ἡ δεύτερη βέβαια ἀπὸ τὴν πρώτη βγῆκε. Γιατὶ ὁ Ρασὶν κι' ὁ Κορνέιγ, οἱ πιὸ μεγάλοι, παιδιὰ τῆς Ἑλλάδας λογαριάζονται. Ἡγαλλικὴ τραγωδία ἄλλο χρῶμα πῆρε. Ἀνάμεσα στ' ἄλλα δὲν κράτησε τὸ χορό.

Αὐτὸ βέβαια, δὲν ἔγινε ἀμέσως. Ἔχουμε καὶ τραγωδίες στὸ νεώτερο δραματολόγιο μὲ χορό, Ἀλλά, γνωστὸ εἶναι, πὼς ὁ χορὸς πῆρε ἄλλη θέση στὸ νεώτερο θέατρο, Δὲν εἶναι ὅπως στοὺς Ἕλληνες, ἕνα πρόσωπο συλλογικό, ἀπεικονίζοντας τὴ λαϊκὴ μάζα καὶ συμμετέχοντας ἄμεσα κι' ἐνεργητικὰ στὴ δράση, γράφει σ' ἄρθρο της μεγάλη ἐγκυκλοπαιδεία μὲ παγκόσμια προβολή,

Κι' ὁ κ. Κ. Λειβαδέας, νόμισε, ὅτι καταργώντας τὰ χορικά, ἐφτανε στὰ σύνορα τῆς χωρὶς χορὸ νεώτερης τραγωδίας, Ἔτσι θὰ ἔκανε ληξιαρχικὴ πράξη, γιὰ τὴν πολιτογράφηση τῆς ἑλληνικῆς τραγωδίας, στὴ σύγχρονη ζωή. Αὐτὸ ὅμως, ἦταν μιὰ ἀληθινὴ οἴηση, Ἕνας, φενακισμός, καὶ ἀφοιχτὴ προδοσία τῆς Τέχνης. Γιατὶ κάθε εἶδος ἔχει τὸ δικό του περιβάλλον καὶ γιὰ κεῖνο πασχίζει ὁ ἄξιος, ὁ ἀληθινὸς καλλιτέχνης. Ἀλλὰ κι' ἡ νέα τραγωδία δὲν παύει νὰ εἶναι κι' αὐτὴ ρωμαλέα. Εἶναι παιδιὰ τῆς ἴδιας μάνας. Καὶ ζῆ κι' αὐτὴ στὸ δικό της χῶρο. Σὰν τὸ φυτὸ ποὺ θέλει κατάλληλες συνθῆκες γιὰ ν' ἀναπτυχθῆ. Τὸ ψάρι θέλει θαλασσόνερο. Κι' ἡ νέα τραγωδία δὲν ἐκτελεῖται σὲ «ἐλάσσονα κλίμακα».

Ὁ χορός, λοιπόν, ἦταν, καὶ θὰ εἶναι, τὸ ριζοθέμελο τῆς Ἑλληνικῆς τραγωδίας. Δὲ μπορεῖ κανεὶς ν' ἀτὸν ἀρνηθῆ ἀτιμώρητα. Οὔτε ἀνοχὴ μπορεῖ νὰ δρθοποδίση, γιατὶ προδίνει τὸν ἑαυτό του τὸν ἴδιο κανείς.

Γιὰ τὸ Σοφοκλῆ καὶ τὸν Οἰδιποδα Τύραννο γράφτηκαν τόσα καὶ τόσα ἀπὸ δικούς μας καὶ ξένους τῶν αἰώνων, αἰώνιο ἀρχιστούργημα. Ὁ Ἀριστοτέλης ὁ ἴδιος στὴν ποιητική του προβάλλει τὸ ἔργο τοῦτο γιὰ ὑπόδειγμα τραγωδίας καὶ σὲ πολλὰ χωρία τὸ μνημονεύει: Καὶ τὸν χορὸν δὲ ἕνα δεῖ ὑπολαβεῖν τῶν ὑποκριτῶν, καὶ μόριον εἶναι τοῦ ὅλου, καὶ συναγωνίζεσθαι μη ὡς παρ' Εὐριπίδη, ἀλλὰ ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ (ιθ' 9). Γιὰ τὰ περίφημα χορικὰ τοῦ Οἰδίποδα, λέει ὁ Μύλλερ ὅτι εἶναι ἀριστουργήματα λυρισμοῦ ποὺ συναγωνίζονται τὴ Σαπφώ.

Ὁ Οἰδίπους τυραννος τοῦ κ. Κ. Λειβαδέα — ὄχι τοῦ Σοφοκλῆ — ἄρχισε μὲ τὸ «ἀνδρα μοι ἔνεπε μοῦσα...» Ἴσως μ' αὐτὸ τὸ ἐφφὲ ἤθελε νὰ ζαλίση τοὺς θεατὲς γιὰ νὰ τοὺς.. μεταφέρη ὅταν ὁ Οἰδίπους ἐβγῆκε νὰ μιλήση στὸ χορὸ τῶν γερόντων Θηβαίων.

«Ὦ τέκνα Κάδμου τοῦ πάλαι νέα τροφή...» εἴδαμε τὴν ἄδεια ὀρχήστρα κι' ἀπάνω στὴ σκηνὴ ἕνα σύνολο ἄντρες — γυναῖκες, ποὺ δὲ μποροῦσε νὰ μπῆ σὲ καμιὰ σειρά. Κάπου κάπου μιὰ μικρὴ καὶ σύντομη ὀχλοβοὴ ἀφηνόταν. Πολὺ μακρινὸς ἀντίλαλος σβυσμένης ὀπαρξης χοροῦ. Οἱ ἡθοποιοί, ἀνάλογα μὲ τὴ σκηνοθεσία, προσπάθησαν. Δὲν κατάφεραν ὅμως πολλὰ. Γιατὶ ἦταν ἡ ἰδια ἡ γραμμὴ τῆς διδασκαλίας σφαλερή. Ὁ ριζοσπαστισμός, ἀνάμιχτος μὲ ρεαλισμὸ συνοδευμένες καὶ μὲ τὴν πεζὴ καὶ κουτσουρεμένη μετάφραση εἶχε γιὰ ἀποτέλεσμα τὴν ἀποξένωση ἀπὸ τὰ...

ὁλόκπεδα, τὴν καταβαράθρωση τοῦ λόγου τοῦ μάγου, καὶ τὴν ἀποσύνθεση τοῦ μεγαλείου καὶ τοῦ ὕψους. Πιανίσσιμο καὶ νεμινουέντο, ὄχι φορτίσσιμο καὶ κρετσέντο, ἂν θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε. Αὐτὸς λοιπὸν ἦταν ὁ Οἰδίπους; γιὰ τὸν ὁποῖο ὁ Βικτὼρ Γκλασὰν γράφει ὅτι εἶναι κατεβασμένος ἀπὸ τὸν οὐρανὸ στὴ γῆ, καὶ ποὺ ἀρκετοὶ θέλησαν νὰ γιάψουν ἕνα δικό τους Οἰδίποδα; Μὰ ἕνας Οἰδίπους Τύραννος ἔμεινε ὅπως παράλληλα ἕνας Φάουστ. Δὲ θὰ χαθοῦμε μέσα σ' ἕνα ὁλόκληρο βιβλιογραφικὸ ὁπλοστάσιο, μὰ δὲ μποροῦμε ν' ἀφήσουμε τὰ λόγια ἑνὸς σύγχρονου ἱστορικοῦ τοῦ Θεάτρου: Ἂν ὁ Αἰσχύλος εἶν' ὁ Μάρλουο ὁ Σοφοκλῆς εἶν' ὁ Σαίξπηρ,

Στὸ διασκευασμένο Οἰδίποδα ἔγινε καὶ μιά... παράλειψη στὸ τέλος τῆς... παράστασης. Δὲ βγῆκαν οἱ ὑποκριτές — κατὰ τὰ ρωμαϊκὰ πάντοτε ἔθιμα — νὰ καλέσουν τὸ κοινὸ νὰ χειροκροτήση λέγοντας: «Χειροκροτῆστε πολῖτες».

ΤΙΜΩΝΑΣ ΣΤΡΟΥΘΙΑΣ

Ἕνα ἀπὸ τὰ δύσκολα προβλήματα τῶν πτήσεων εἰς τὸ διάστημα, δὲν εἶναιμόνον ἡ ἐκτόξευσις, ἀλλὰ καὶ ἡ περισυλλογή. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἡ Ἀμερικανοὶ ἐπιστήμονες ἀναζητοῦν συνεχῶς νέα μέσα διὰ τῶν ὁποίων θὰ καθίσταται δυνατὴ ἡ ἀνεύρεσις τῶν ἀστρονα-

τῶν. Εἰς τὴν εἰκόνα ἕνας πιλότος δοκιμάζει τὰ συστήματα ἐπικοινωνίας εὑρισκόμενος ἐντὸς λέμβου, ἡ ὁποία τοποθετεῖται ἐντὸς τῶν διαστημοπλοίων. Ἡ λέμβος αὐτὴ περιέχει, φορητὸν ραδιόφωνον, πόσιμον ἀσύρματου, εἰδικὸν ὑγρὸν διὰ νὰ μὴ προσεγγίζουν οἱ καρχαρίαι, σπίρτα, τρόφιμα, ὕδωρ, συσκευὴν ἀφαλατώσεως τοῦ θαλασσίου ὕδατος, ἀκόμη δὲ καὶ ἡλιακὸν καθρέπτην διὰ τὴν ἐπικοινωνίαν μὲ τὰ ἀεροπλάνα. Τὸν καθρέπτην αὐτὸν δοκιμάζει ὁ πιλότος, ὡς δεικνύει καὶ ἡ εἰκών.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς συνδέσεως μὲ τὴν ΕΟΚ

Η "ΦΙΓΚΑΡΩ" ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΥΜΝΕΙ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΕΘΝΟΣ

Τὴν ἄνοιξιν τὰ ἑλληνικὰ προϊόντα θὰ εἶναι τῆς μόδας

ΠΑΡΙΣΙ. (Ἰδ. ὑπηρ.). Ἡ ἐφημερὶς «ΦΙΓΚΑΡΩ» ἀναφερομένη εἰς τὴν σύνδεσιν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Ε.Κ.Α. ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Ἑλλὰς πρὸ τῆς συνεταίρος λίαν ζηλευτὴ τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς» γράφει τὰ ἑξῆς:

Εἰς σύντομον τελετὴν ἐν Βρυξέλλαις ἐπεκυρώθη ἡ συμφωνία τῶν Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία συνδέει τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς.

Ἡ συνθήκη θὰ τεθῆ ἐν ἰσχύϊ τὴν πρώτην τοῦ προσεχοῦς Νοεμβρίου. Ἡ σταφὶς θὰ πωληθῆ εἰς κατωτέρας τιμὰς καὶ τὸ Γαλλικὸν Μονοπώλιον καπνοῦ ὑπεσχέθη νὰ εἰσαγάγη περισσότερα ἑλληνικὰ καπνά. Κυρίως, ὅμως διὰ τὴν Κοινὴν Ἀγορὰν, ἡ συνθήκη αὐτὴ ἀποτελεῖ μέγα βῆμα πρὸς Νότον πρὸς Ἀνατολάς πρὸς ἄλλα κλίματα, πρὸς τὴν Μέσην Ἀνατολήν. Δὲν ἀπο